Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 27. aprila 2017*

„Predhodno odločanje — Delavci migranti — Socialna varnost — Zakonodaja, ki se uporablja — Uredba (EGS) št 1408/71 — Člen 14(2)(a) — Uredba (EGS) št. 574/72 — Člen 12a, točka 1a — Sporazum med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo — Potujoče osebje — Delavci, napoteni v drugo državo članico — Švicarska podružnica — Potrdilo E 101 — Dokazna moč“

V zadevi C-620/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija) z odločbo z dne 6. novembra 2015, ki je na Sodišče prispela 23. novembra 2015, v postopku

A-Rosa Flussschiff GmbH

proti

Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d’allocations familiales d’Alsace (Urssaf), pravni naslednik Urssaf departmaja Bas-Rhin,

Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi R. Silva de Lapuerta (poročevalka), predsednica senata, E. Regan, A. Arabadjiev, C. G. Fernlund in S. Rodin, sodniki,

generalni pravobranilec: H. Saugmandsgaard Øe,

sodni tajnik: V. Giacobbo-Peyronnel, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 5. oktobra 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za A-Rosa Flussschiff GmbH M. Schlingmann, odvetnik,

— za Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale in d’allocations familiales d’Alsace (Urssaf), pravnega naslednika Urssaf departmaja Bas-Rhin, J.-J. Gatineau, odvetnik,

— za francosko vlado D. Colas in C. David, agenta,

— za belgijsko vlado M. Jacobs, L. Van den Broeck in J. Van Holm, agentke,

* Jezik postopka: francoščina.

— za češko vlado M. Smolek in J. Vláčil, agenta,

— za Irsko G. Hodge, E. Creedon in A. Joyce, agenti, skupaj z N. Donnellyjem, adviser,

— za ciprsko vlado N. Ioannou, agentka,

— za Evropsko komisijo D. Martin, agent,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 12. januarja 2017

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 14(2)(a) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti ter člena 12a, točka 1a, Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe št. 1408/71 v njihovi različici, ki je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3), kakor sta bili spremenjeni z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 647/2005 z dne 13. aprila 2005 (UL 2005, L 117, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71 in Uredba št. 574/72).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo A-Rosa Flussschiff GmbH (v nadaljevanju: A-Rosa) in Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales (URSSAF) d'Alsace, pravnemu nasledniku Urssaf departmaja Bas-Rhin (Francija), na eni strani ter Sozialversicherunganstalt des Kantons Graubünden (zavod za socialno zavarovanje kantona Graubünden, Švica, v nadaljevanju: švicarski zavod za socialno zavarovanje) na drugi zaradi odločbe o odmeri, ki jo je URSSAF vročil družbi A-Rosa, zaradi neplačila prispevkov v francoski sistem socialne varnosti za obdobje od 1. aprila 2005 do 30. septembra 2007.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 1408/71

3 Členi od 13 do 17a Uredbe št. 1408/71 so v naslovu II navedene uredbe, naslovljenem „Določitev zakonodaje, ki se uporablja".

4 Člen 13 te uredbe je v odstavku 1 določil pravilo, da se za osebe, za katere velja ta uredba, načeloma uporablja zakonodaja samo ene države članice, nato pa dalje določal:

„2. V skladu s členi 14 do 17:

(a) za osebo, zaposleno na ozemlju ene države članice, velja zakonodaja te države, tudi če stalno prebiva na ozemlju druge države članice ali če je registrirani sedež ali poslovna enota podjetja ali posameznika, ki osebo zaposluje, na ozemlju druge države članice;

[…]"

5 Člen 14 te uredbe, naslovljen „Posebna pravila za zaposlene osebe, ki niso mornarji in opravljajo plačano zaposlitev“, je določal:

„Člen 13(2)(a) se uporablja v skladu z naslednjimi izjemami in posebnostmi:

1. (a) Za osebo, zaposleno na ozemlju države članice v podjetju, kateremu običajno pripada, in ki jo to podjetje napoti na ozemlje druge države članice, da tam opravlja delo za to podjetje, še naprej velja zakonodaja prve države članice, če predvideno trajanje tega dela ne presega 12 mesecev in če oseba ni poslana da nadomesti drugo osebo, ki ji je potekla napotitev;

[…]

2. Za osebo, ki je običajno zaposlena na ozemlju dveh ali več držav članic, se veljavna zakonodaja določi na naslednji način:
   (a) za [osebo], ki je zaposlena kot član potujočega ali letalskega osebja v podjetju, ki za najem ali plačilo ali na lasten račun opravlja storitve mednarodnega prevoza potnikov ali blaga po železnici, cesti, zraku ali [celinskih] plovnih poteh in ki ima svoj statutarni sedež ali poslovno enoto na ozemlju države članice, velja zakonodaja te države z naslednjimi omejitvami:
      (i) kadar ima omenjeno podjetje podružnico ali stalno predstavništvo na ozemlju države članice, ki ni država, v kateri ima statutarni sedež ali poslovno enoto, za osebo, zaposleno v tej podružnici ali stalnem predstavništvu, velja zakonodaja države članice, na ozemlju katere je podružnica ali stalno predstavništvo;

[…]“

6 Člen 80(1) te direktive določa:

„Pri Komisiji se ustanovi Upravna komisija za socialno varnost delavcev migrantov (v nadaljnjem besedilu: ‚Upravna komisija‘), ki jo sestavljajo vladni predstavniki vseh držav članic, ki jim po potrebi pomagajo strokovni svetovalci […]“

7 Na podlagi člena 81(a) Uredbe št. 1408/71 je ta komisija med drugim pristojna za obravnavanje vseh vprašanj v zvezi z uporabo in razlago, ki izhajajo iz določb navedene uredbe.

8 Člen 84a(3) Uredbe št. 1408/71 je določal:

„V primeru težav pri razlagi ali uporabi te uredbe, ki bi lahko ogrozile pravice oseb, ki jih zajema, nosilec pristojne države ali države stalnega prebivališča zadevne osebe stopi v stik z nosilcem/nosilci zadevne države članice/držav članic. Če rešitve ni mogoče najti v razumnem roku, lahko zadevni organi pozovejo Upravno komisijo, da posreduje.“

9 Uredba št. 1408/71 je bila s 1. majem 2010 razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72).

Uredba št. 574/72

10 Naslov III Uredbe št. 574/72, naslovljen „Izvajanje določb Uredbe za določitev zakonodaje, ki se uporablja“, je določal podrobna pravila za uporabo členov od 13 do 17 Uredbe št. 1408/71.

11 Zlasti člen 12a, točka 1a, Uredbe št. 574/72 je določal, da je moral nosilec, ki ga imenuje pristojni organ države članice, katere zakonodaja ostane v uporabi na podlagi člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71, izdati potrdilo, imenovano „potrdilo E 101“, s katerim se potrjuje, da za zadevnega delavca velja zakonodaja navedene države članice.

12 Uredba št. 574/72 je bila s 1. majem 2010 razveljavljena in nadomeščena z Uredbo (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe št. 883/2004 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72).

Sklep Upravne komisije št. 181 z dne 13. decembra 2000

13 V skladu s členom 81(a) Uredbe št. 1408/71 je Upravna komisija sprejela Sklep št. 181 z dne 13. decembra 2000 v zvezi z razlago členov 14(1), 14a(1) in 14b(1) in (2) Uredbe št. 1408/71 (UL 2001, L 329, str. 73).

14 Točka 6 tega sklepa določa, da naj bi se „obrazec E 101 izdalo pred začetkom zadevnega obdobja; vendar ga je mogoče izdati tudi v tem obdobju, tudi po njegovem izteku, v tem primeru pa ima lahko retroaktiven učinek.“

15 Točka 7 tega sklepa določa:

„Obveznost sodelovanja, na katero se sklicuje točka 5(d) tega sklepa, zahteva tudi:

(a) pristojni nosilec države pošiljateljice mora pravilno presoditi dejstva, ki so upoštevna za uporabo členov 14(1), 14a(1) in 14b(1) in (2) Uredbe [št. 1408/71], ter členov 11 in 11a Uredbe [št. 574/72] ter tako zagotoviti, da so podatki v obrazcu E 101 popolni.

(b) pristojni nosilec države zaposlitve in vseh drugih držav članic mora šteti, da je obrazec E 101 zavezujoč tako dolgo, dokler ga pristojni organ države pošiljateljice ne umakne ali razglasi za neveljavnega;

(c) pristojni nosilec države pošiljateljice mora ponovno preučiti utemeljenost izdaje tega obrazca in ga umakniti, če je treba, kadar nosilec države zaposlitve dvomi o točnosti dejstev na podlagi tega obrazca.“

16 Člen 9 tega sklepa določa:

„Če zadevni pristojni nosilci ne dosežejo soglasja, lahko vsak izmed njih prek vladnega zastopnika Upravni komisiji predloži dopis, ki bo preučen na prvem sestanku, dvajset dni po njegovi predložitvi, zato da se uskladi različna stališča v zvezi z zakonodajo, ki se v tem primeru uporabi.“

Sporazum ES-Švica

17 Sporazum med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb, podpisan 21. junija 1999 v Luxembourgu in v imenu Evropske skupnosti odobren s Sklepom Sveta in Komisije 2002/309/ES, Euratom glede sporazuma o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju z dne 4. aprila 2002 o sklenitvi sedmih sporazumov s Švicarsko konfederacijo (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 11, zvezek 41, str. 89, v nadaljevanju: Sporazum ES-Švica), v členu 8 določa:

„Pogodbenice v skladu s Prilogo II predvidijo koordinacijo sistemov socialne varnosti […]“

18 Priloga II k Sporazumu ES-Švica o koordinaciji sistemov socialne varnosti, v členu 1 določa:

„1. Pogodbenice se dogovorijo, da bodo v zvezi s koordinacijo sistemov socialne varnosti med seboj uporabljale zakonodajo Skupnosti, ki je navedena, kot je veljala na dan podpisa sporazuma in kot je bila spremenjena v oddelku A te priloge, oziroma pravila, enakovredna pravilom iz navedene zakonodaje.

2. Pojem ‚država(-e) članica(-e)', ki ga vsebuje zakonodaja iz oddelka A te priloge, se razume tako, da poleg držav, ki jih zajema upoštevna zakonodaja Skupnosti, vključuje tudi Švico."

19 V oddelku A navedene priloge sta bili med drugim navedeni uredbi št. 1408/71 in št. 574/72.

20 S Sklepom št. 1/2012 Skupnega odbora, ustanovljenega s Sporazumom ES-Švica z dne 31. marca 2012 o nadomestitvi njegove Priloge II k navedenemu sporazumu o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL 2012, L 103, str. 51), ki je začel veljati 1. aprila 2012, je bil oddelek A te priloge posodobljen in se sedaj sklicuje na uredbi št. 883/2004 in št. 987/2009.

21 Vendar se za dejansko stanje, nastalo pred začetkom veljavnosti tega sklepa, kot je dejansko stanje v sporu o glavni stvari, še naprej uporabljata uredbi št. 1408/71 in št. 574/72, na podlagi priloge II, oddelek A, točki 3 in 4, Sporazuma ES-Švica, kakor je bil spremenjen s Sklepom št. 1/2012, ki še vedno napotuje na uredbi št. 1408/71 in št. 574/72, „ko gre za primere, ki so se zgodili v preteklosti".

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

22 Družba A-Rosa s sedežem v Nemčiji upravlja med drugim dve ladji za križarjenje po Roni (Francija) in Saoni (Francija), na teh ladjah pa dela 45 in 46 sezonskih delavcev, ki so državljani drugih držav članic, ne Francije, in ki opravljajo hotelske dejavnosti. Ladji plujeta izključno po francoskih celinskih vodah.

23 Družba A-Rosa ima v Švici podružnico, katere dejavnost je opravljanje vseh dejavnosti v zvezi z ladjami, in sicer upravljanje, administracija in upravljanje človeških virov, to je v zvezi z osebjem, ki dela na teh ladjah. V zvezi s tem za vse pogodbe o zaposlitvi zgoraj navedenih sezonskih delavcev velja švicarsko pravo.

24 Po pregledu teh dveh ladij, opravljenem 7. junija 2007, je URSSAF ugotovil nepravilnosti v zvezi s socialnim zavarovanjem zaposlenih, ki so opravljali hotelirske dejavnosti. Na podlagi te ugotovitve je bila 22. oktobra 2007 družbi A-Rosa vročena odločba o odmeri prispevkov v znesku 2.024.123 EUR iz naslova neporavnanih prispevkov za socialno varnost v francoski sistem socialne varnosti za obdobje od 1. aprila 2005 do 30. septembra 2007.

25 Med temi pregledovalnimi ukrepi je družba A-Rosa predložila prvi sveženj potrdil E 101 za leto 2007, ki jih je izdal švicarski zavod za socialno zavarovanje na podlagi člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71.

26 Družba A-Rosa je zoper to odločbo o odmeri prispevkov vložila tožbo pri Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin (socialno sodišče departmaja Bas-Rhin, Francija). Ta tožba je bila zavrnjena s sodbo z dne 9. februarja 2011. To sodišče je menilo, da se je dejavnost družbe A-Rosa v celoti izvajala na francoskem ozemlju in da se je tam izvajala običajno, stalno in nepretrgano, tako da se družba A-Rosa ni mogla sklicevati na člen 14(1) Uredbe št. 1408/71, ki ga je navedla v svoji tožbi, saj ta določba ureja poseben položaj napotitve delavcev.

27 Družba A-Rosa je zoper to sodbo vložila pritožbo pri Cour d'appel de Colmar (pritožbeno sodišče v Colmarju, Francija).

28 URSSAF je z dopisom z dne 27. maja 2011 zaprosil švicarski zavod za socialno zavarovanje, naj prekliče potrdila E 101, pri čemer je med drugim navedel, da ti obrazci ne bi smeli biti izdani na podlagi člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71, saj se je dejavnost zadevnih ladij opravljala stalno in izključno v Franciji, tako da bi morali biti delavci, ki so bili zaposleni posebej za delo na krovu ladij, predmet rednega poročanja francoskim organom za socialno varnost.

29 Švicarski zavod za socialno zavarovanje je z dopisom z dne 18. avgusta 2011 na ta predlog odgovoril in zlasti navedel, da je družbi A-Rosa naložil, da mora obračunati prispevke za socialno varnost v skladu s pravom te države za osebe, ki dejansko delajo samo v eni državi članici Unije, ter pozval URSSAF, da se – glede na to, da so bili za leto 2007 za te osebe vsi prispevki za socialno varnost obračunani in plačani v Švici – odpove retroaktivnemu popravku, s katerim bi se za te osebe uporabljale določbe francoskega sistema socialne varnosti.

30 Družba A-Rosa je med pritožbenim postopkom predložila drugi sveženj potrdil E 101 za leti 2005 in 2006, ki jih je izdal švicarski zavod za socialno zavarovanje prav tako na podlagi člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71.

31 Cour d'appel de Colmar (pritožbeno sodišče v Colmarju) je s sodbo z dne 12. septembra 2013 v bistvenem zavrnilo pritožbo družbe A-Rosa. V zvezi s tem se je ta družba sicer sklicevala na potrdila E 101, ki jih je predložila, vendar je to sodišče – potem ko je ugotovilo, da ta potrdila niso bila izdana na podlagi člena 14(1)(a) Uredbe št. 1408/71, za katerega družba A-Rosa trdi, da se je nanj opirala, temveč na podlagi člena 14(2)(a) te uredbe, in da je družba A-Rosa ta potrdila predložila v dveh svežnjih, prvič med pregledovalnimi ukrepi URSSAF, drugič pa po odločbi Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin (socialno sodišče departmaja Bas-Rhin) – ugotovilo, da so zaposlene osebe, katerih plače so bile predmet odločbe o odmeri, dejavnost opravljale samo na francoskem ozemlju, tako da družba A-Rosa ni predložila dokazov o kakršni koli izjemi, ki bi ji omogočala, da se izogne načelu teritorialnosti iz člena 13(2)(a) Uredbe št. 1408/71.

32 Družba A-Rosa je zoper to sodbo vložila kasacijsko pritožbo pri Cour de cassation (kasacijsko sodišče, Francija). Slednje se na podlagi ugotovitev Cour d'appel de Colmar (pritožbeno sodišče v Colmarju) sprašuje, ali ima to, da pristojni nosilec države članice izda potrdilo E 101, na podlagi člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71 učinke, ki jih temu potrdilu običajno pripisuje sodna praksa Sodišča, kadar pogoji, pod katerimi zaposlena oseba, na katero se nanaša to potrdilo, opravlja dejavnost na ozemlju druge države članice, očitno ne spadajo na stvarno področje uporabe odstopanj iz člena 14.

33 V teh okoliščinah je Cour de cassation (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali učinek, ki ga ima potrdilo E 101, ki ga v skladu s členoma 11(1) in 12a, točka 1a, Uredbe št. 574/72 […] izda nosilec, ki ga imenuje pristojni organ v državi članici, katere zakonodaja o socialni varnosti ostane v uporabi za položaj zaposlene osebe, velja na eni strani za nosilce in organe države [članice] gostiteljice in na drugi za sodišča iste države članice, če se ugotovi, da pogoji za opravljanje dejavnosti zaposlene osebe očitno ne spadajo na stvarno področje uporabe pravil o odstopanjih iz člena 14(1) in (2) Uredbe št. 1408/71?“

Vprašanje za predhodno odločanje

34 Predložitveno sodišče s svojim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 12a, točka 1a, Uredbe št. 574/72 razlagati tako, da potrdilo E 101, ki ga izda nosilec, ki ga imenuje pristojni organ v državi članici na podlagi člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71, zavezuje tako nosilce socialne varnosti države članice, v kateri se opravlja delo, kot tudi sodišča te države članice, tudi če so slednji ugotovili, da pogoji za opravljanje dejavnosti zaposlene osebe očitno ne spadajo na stvarno področje uporabe te določbe Uredbe št. 1408/71.

35 Najprej je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v okviru postopka predhodnega odločanja, določenega v členu 267 PDEU, ki temelji na jasni ločitvi nalog med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, zgolj nacionalno sodišče pristojno za ugotavljanje in presojo dejanskega stanja spora o glavni stvari. V tem okviru je Sodišče pristojno zgolj za odločitev o razlagi ali veljavnosti prava Unije glede na dejansko in pravno stanje, kot ga je opisalo predložitveno sodišče, da bi temu sodišču dalo koristne napotke za razrešitev spora, ki mu je predložen (sodba z dne 28. julija 2016, Kratzer, C-423/15, EU:C:2016:604, točka 27).

36 Na vprašanje predložitvenega sodišča, kot je bilo preoblikovano v točki 34 te sodbe, je treba odgovoriti na podlagi njegovih ugotovitev, pri čemer pa ta sodba ne prejudicira vprašanja, ali zadevni delavci spadajo na področje uporabe člena 14 Uredbe št. 1408/71, niti zakonodaje, ki se za te delavce uporablja.

37 Spomniti je treba, da je namen potrdila E 101 – tako kot materialnopravne ureditve iz člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71 – olajšati prosti pretok delavcev in svobodo opravljanja storitev (glej po analogiji sodbo z dne 26. januarja 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 20 in navedena sodna praksa).

38 V navedenem potrdilu pristojni nosilec države članice, v kateri ima podjetje, ki delavce zaposluje, svoj sedež, izjavlja, da se bo za slednje še naprej uporabljal njegov sistem socialne varnosti. Ob tem to potrdilo zaradi načela, na podlagi katerega morajo biti delavci vključeni v samo en sistem socialne varnosti, neizogibno vključuje to, da ni mogoče uporabiti sistema druge države članice (sodba z dne 26. januarja 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 21 in navedena sodna praksa).

39 V zvezi s tem je treba navesti, da načelo lojalnega sodelovanja, ki je določeno v členu 4(3) PEU, zavezuje nosilca izdajatelja, da opravi pravilno presojo upoštevnih dejstev za uporabo pravil za določanje zakonodaje, ki se uporablja na področju socialne varnosti, in da zato zagotovi točnost navedb na potrdilu E 101 (sodba z dne 26. januarja 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 22 in navedena sodna praksa).

40 Glede pristojnega nosilca države članice, v kateri se opravi delo, iz obveznosti sodelovanja iz člena 4(3) PEU prav tako izhaja, da te obveznosti ne bi bile spoštovane – in da bi bili cilji člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71 in člena 12a, točka 1a, Uredbe št. 574/72 kršeni – če bi nosilec navedene države članice štel, da ga navedbe potrdila E 101 ne zavezujejo, in bi za te delavce določil tudi svoj sistem socialne varnosti (glej po analogiji sodbo z dne 30. marca 2000, Banks in drugi, C-178/97, EU:C:2000:169, točka 39 in navedena sodna praksa).

41 Posledično je potrdilo E 101, ker pomeni domnevo o pravilnosti vključitve zadevnega delavca v sistem socialnega varstva države članice, v kateri ima sedež podjetje, ki delavca zaposluje, za pristojnega nosilca države članice, v kateri ta delavec opravlja delo, zavezujoč (glej v tem smislu sodbo z dne 30. marca 2000, Banks in drugi, C-178/97, EU:C:2000:169, točka 40 in navedena sodna praksa).

42 Drugačna rešitev bi pomenila kršitev načela vključitve zaposlenih v samo en sistem socialnega varstva ter predvidljivosti sistema, ki se uporablja, in tako pravne varnosti. Dejansko bi lahko v primerih, ko bi bilo težko določiti sistem, ki se uporablja, v škodo zadevnih delavcev vsak od pristojnih nosilcev obeh zadevnih držav članic menil, da se zanje uporablja njegov sistem socialne varnosti (sodba z dne 26. januarja 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 25 in navedena sodna praksa).

43 Torej, dokler se potrdila E 101 ne prekliče ali razglasi za neveljavno, mora pristojni nosilec države članice, v kateri delavec opravlja delo, upoštevati dejstvo, da zanj že velja zakonodaja socialne varnosti države članice, v kateri ima sedež podjetje, ki ga zaposluje, in posledično ta nosilec za zadevnega delavca ne more določiti svojega sistema socialne varnosti (sodba z dne 30. marca 2000, Banks in drugi, C-178/97, EU:C:2000:169, točka 42 in navedena sodna praksa).

44 Vendar mora pristojni nosilec države članice, ki je izdal potrdilo E 101, ponovno razmisliti o utemeljenosti te izdaje in ga po potrebi odvzeti, kadar pristojni nosilec države članice, v kateri delavec opravlja delo, izrazi dvom glede resničnosti okoliščin, na katerih temelji to potrdilo, in zato navedb, ki jih vsebuje, zlasti ker te navedbe ne ustrezajo zahtevam iz člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71 (glej po analogiji sodbo z dne 30. marca 2000, Banks in drugi, C-178/97, EU:C:2000:169, točka 43 in navedena sodna praksa).

45 Če se zadevni nosilci ne sporazumejo predvsem glede presoje dejstev posebnega položaja in posledično glede vprašanja, ali ta spada pod člen 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71, lahko zadevo predložijo Upravni komisiji (glej po analogiji sodbo z dne 26. januarja 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 28 in navedena sodna praksa).

46 Če Upravni komisiji ne uspe uskladiti mnenja pristojnih nosilcev glede zakonodaje, ki se uporablja v tem primeru, lahko država članica, na katere ozemlju zadevni delavec opravlja delo – in ne da bi to vplivalo na morebitna pravna sredstva, ki obstajajo v državi članici nosilca izdajatelja – uvede postopek zaradi neizpolnitve obveznosti v skladu s členom 259 PDEU, da bi omogočila Sodišču, da v primeru take tožbe preuči vprašanje zakonodaje, ki se uporablja za navedene delavce, in tako točnost navedb, ki se pojavljajo na potrdilu E 101 (glej sodbo z dne 10. februarja 2000, FTS, C-202/97, EU:C:2000:75, točka 58).

47 Če bi se dopustilo, da bi lahko pristojni nacionalni nosilec s tem, da zadevo predloži sodišču države članice gostiteljice zadevnega delavca, pod katero ta nosilec spada, dosegel, da se potrdilo E 101 razglasi za neveljavno, bi lahko bil sistem, ki temelji na lojalnem sodelovanju med pristojnimi nosilci držav članic, ogrožen (sodba z dne 26. januarja 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 30).

48 Iz navedenega je razvidno, da dokler se potrdila E 101 ne prekliče ali razglasi za neveljavno, je v nacionalnem pravnem redu države članice, v katero je napoten zadevni delavec, zavezujoč in zato zavezuje nosilce te države članice (glej v tem smislu sodbo z dne 26. januarja 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 31).

49 Iz tega izhaja, da sodišče države članice gostiteljice ni pristojno za preverjanje veljavnosti potrdila E 101 glede elementov, na podlagi katerih je bilo potrdilo izdano (glej v tem smislu sodbo z dne 26. januarja 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, točka 32).

50 Sodišče je poleg tega že razsodilo, da glede na to, da potrdilo E 101 zavezuje tega pristojnega nosilca države članice gostiteljice, nič ne more upravičiti tega, da oseba, ki uporablja storitve delavca, tega potrdila ne bo sprejela. Če ta oseba dvomi o veljavnosti potrdila, pa mora o tem obvestiti zadevnega nosilca (sodba z dne 9. septembra 2015, X in van Dijk, C-72/14 in C-197/14, EU:C:2015:564, točka 42 in navedena sodna praksa).

51 Zato potrdilo E 101, ki ga izda pristojni nosilec države članice v skladu s členom 12a, točka 1a, Uredbe št. 574/72, kadar po mnenju nosilcev in sodišč države članice, v kateri se opravlja delo, zadevni delavci ne spadajo na področje uporabe člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71, zavezuje tako te nosilce in ta sodišča, kot tudi osebo, ki uporablja storitve delavca.

52 Dejstvo, da zadevni delavci očitno ne spadajo na področje uporabe tega člena 14, v ničemer ne spremeni zgornjih preudarkov.

53 Glede na to, da je Sodišče v svoji sodni praksi določilo postopek, ki ga je treba upoštevati za reševanju morebitnih sporov med nosilci zadevnih držav članic v zvezi z veljavnostjo ali pravilnostjo potrdila E 101, morajo nosilci teh držav, ki uporabljajo uredbi št. 1408/71 in št. 574/72, vključno s Švicarsko

konfederacijo, v skladu s Sporazumom ES-Švica upoštevati ta postopek, tudi če bi se ugotovilo, da pogoji za opravljanje dejavnosti zadevnih zaposlenih oseb očitno ne spadajo na stvarno področje uporabe določbe, na podlagi katere je bilo izdano potrdilo E 101.

54 V teh okoliščinah trditve francoske vlade in URSSAF v zvezi z neučinkovitostjo tega postopka in nujnostjo preprečevanja nelojalne konkurence ter socialnega dampinga nikakor ne morejo utemeljiti neupoštevanja tega postopka niti *a fortiori* ne morejo utemeljiti sklepa o zavrnitvi potrdila E 101, ki ga je izdal pristojni nosilec druge države članice.

55 Prav tako ni mogoče šteti, da se lahko zaradi teh trditev v okoliščinah, kakršne so v postopku v glavni stvari, utemeljeno spreminja sodna praksa Sodišča v zvezi s tem.

56 Najprej, v okviru spora v postopku v glavni stvari je iz spisa, predloženega Sodišču, razvidno, da francoski organi niso izčrpali niti postopka dialoga s švicarskim zavodom za socialno zavarovanje niti niso nameravali pozvati Upravne komisije, da posreduje, tako da dejstva, ki so privedla do tega spora, niso takšna, da bi izpostavila domnevne pomanjkljivosti postopka, ki ga je določila sodna praksa Sodišča, ali pokazala, da ni mogoče rešiti primerov morebitne nepoštene konkurence ali socialnega dampinga, kot je generalni pravobranilec navedel v točkah 75 in 82 sklepnih predlogov.

57 V nadaljevanju je treba navesti, da je Sklep št. 181 upošteval pravna načela, ki izhajajo iz sodne prakse Sodišča v zvezi s potrdilom E 101, vključno z obveznostjo, da se Upravni komisiji predloži morebitne neskladnosti v zvezi z zakonodajo, ki se uporabi za dejstva, na podlagi katerih je bilo izdano potrdilo E 101.

58 Poleg tega zakonodajalec Unije v členu 84a(3) Uredbe št. 1408/71 določa, da se v primeru težav pri razlagi ali uporabi te uredbe, ki bi lahko ogrozile pravice oseb, ki jih zajema, prvič, vzpostavi dialog med pristojnimi nosilci zadevnih držav članic, in drugič, pozove Upravna komisija, da posreduje.

59 Še več, Uredba št. 987/2009, ki je sedaj v veljavi, je kodificirala sodno prakso Sodišča, pri čemer je potrdila zavezujočo naravo potrdila E 101 in izključno pristojnost nosilca izdajatelja, da presodi veljavnost tega potrdila, in izrecno ponovila postopek, ki sta ga izpodbijala francoska vlada in URSSAF, kot sredstvo za reševanje sporov, ki se nanašajo tako na pravilnost dokumentov, ki jih je izdal pristojni nosilec države članice, kot tudi na določitev zakonodaje, ki se uporabi za zadevnega delavca.

60 Nazadnje, dejstvo, da je v tem primeru država izdajateljica potrdila E 101 Švicarska konfederacija in da posledično zoper to državo ne more biti sprožen morebiten postopek zaradi neizpolnitve obveznosti, kot je poudarila francoska vlada, ne vpliva na zavezujoč značaj potrdil E 101 iz postopka v glavni stvari, ker Sporazum ES-Švica določa lasten sistem reševanja sporov med pogodbenimi strankami, kot je generalni pravobranilec navedel v točki 65 sklepnih predlogov.

61 Ob upoštevanju zgornjih ugotovitev je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba člen 12a, točka 1a, Uredbe št. 574/72 razlagati tako, da potrdilo E 101, ki ga izda nosilec, ki ga imenuje pristojni organ v državi članici, na podlagi člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71, zavezuje tako nosilce socialne varnosti države članice, v kateri se opravlja delo, kot tudi sodišča te države članice, tudi če so slednji ugotovili, da pogoji za opravljanje dejavnosti zadevne zaposlene osebe očitno ne spadajo na stvarno področje uporabe te določbe Uredbe št. 1408/71.

Stroški

62 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

Člen 12a, točka 1a, Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti v različici, ki je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 647/2005 z dne 13. aprila 2005, je treba razlagati tako, da obrazec E 101, ki ga izda nosilec, ki ga imenuje pristojni organ v državi članici, na podlagi člena 14(2)(a) Uredbe št. 1408/71 v različici, ki je bila spremenjena in posodobljena z Uredbo št. 118/97, kakor je bila spremenjena z Uredbo Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 647/2005 z dne 13. aprila 2005, zavezuje tako nosilce socialne varnosti države članice, v katerih se opravlja delo, kot tudi sodišča te države članice, tudi če so slednji ugotovili, da pogoji za opravljanje dejavnosti zadevne zaposlene osebe očitno ne spadajo na stvarno področje uporabe te določbe Uredbe št. 1408/71.

Podpisi